פאה פרק ו' משנה יא'

א] בדין הקוצר והמעמר בלילנה או סומא שהוצרכה המשנה לחדש שהוי שכחה, הינו שלא נימא שחשוב כשחה מחמת אונס דלא הוי שכחה [עי' לעיל פ"ה מ"ז בדין כיסהו הקש ובגר"א שם] והטעם באמת שלא הוי שכחה עי' תפא"י דשאני כסהו הקש שלא הו"ל למיסק אדעתיה לחפש תחת הקש משא"כ כאן שיודע שהוא סומא ושלילה בוודאי ימשש היטב ומה שנשאר שכח מלחפש וכשכחה מצד עצמו דמי.

ב] והנה בירושלמי לעיל סופ"ז איתא על המשנה הנ"ל שאם חיפוהו בקש אינו שכחה, היה כולו מחופה בקש מאי נשמעינא מן הדא וכן הסומא ששכח יש לו שכחה וסומא לא כמי שכולו מחופה בקש, וראיתי לבאר ע"פ הנ"ל שילפי' מסומא שהיכא שהו"ל לאסוקי אדעתי' לא חשוב כשכחה מחמת אונס.

ג] בדין היה מתכוין ליטול את הגס הגס אין לו שכחה יש לדון על מה 'לא הוי שכחה' האם על הגס או על הדק, עי' רא"ש שכ' שהדק אינו שכחה, והסברא ברורה מאוד שהדקים אינו שכחה דלא שכחם שהרי דעתו ליטלם אח"כ, והגסים באמת הוי שכחה, אבל בר"ש כ' [ע"פ הירושלמי] שגם הגס אינו שכחה, וצ"ע הטעם, ועי' בגר"א בשנו"א שכ' שכיון שהדקים אינו שכחה ממילא גם הגס אינו שכחה שדעתו ליטלם יחד עם הדק שיטלם אח"כ ועי' דרך אמונה ה' ח' ביאור נוסף בזה.

ד] אבל הנה לשון הר"ש קשה טובא שכ' ז"ל [ע"פ הירושלמי] אם היה מתכוין. ליטול הגס הגס כיון דמתכוין ליטול הגסים 'אפילו דקין' אין להן שכחה ע"כ, וק' טובא אדרבה הדקים וודאי שאינם שכחה שהרי באמת לא שכחם והחידוש צריך שיהה מהגס שאינו שכחה וכנ"ל.

ועי' מלאכת שלמה דברים מחודשים מאוד מד' החרדים, שם פי' פי' חדש בכ"ז: כאמור דעתו ליטול הגס ולא הדק וע"ז הדין שהגס שישכח אינו שכחה טהטעם כ' שאין דין שכחה רק כשדעתו לקצור הכל ולהשאיר השדה פנוי וכל שנשאר עדיין עוד קציר [הדקים] אין דין שכחה, וכשיקצור הדקים וישכח הדקים [כשקוצר הדקים] נמי אין דין שכחה דכיון שלא חל דין שכחה על קציר זה מתחילה וכנ"ל מילא אין דין שכחה אח"כ כשקוצר הדקים אף שעכשיו נשאר השדה פנוי וחיודש.

ה] הנה מד' כל המפרשים מבואר שזה בבא נפרדת אבל ברמב"ם פ"ה ה"ח מבואר שזה המשך לבבת סומא ולילה ז"ל הקוצר בלילה ושכח קמה או שעמר בלילה ושכח עומר וכן הסומא ששכח יש להן שכחה, ואם היה הסומא או הקוצר בלילה מתכוין ליטול את הגס אין לו שכחה, ומשמע שבסתם אדם הוי שכחה רק בסומא ולילה אינו שכחה, והנה בפשוטו הדקים גם לרמב"ם אינו שכחה שהרי לא שכחם שהרי דעתו ליטול אח"כ הדקים רק הגסים אינו שכחה ובסתם אדם הוי שכחה והטעם כ' הדרך אמונה שבסומא נ'קטינן ששכח מחמת שסבור זהדקים ולכן שכחם והוי כשכחה ע"י אונס.

ו] אם אמר הרי אני קוצר על מנת מה שאני שוכח אני אטול יש לו שכחה, והטעם מבואר בירושלמי ובנו"כ כאן משום שהוי מתנה עמשכ"ב דתנאו בטל ועי' רעק"א שתמה טובא מה שייך כאן להתנות בשלמא כשעושה 'חלות' ה"ה מתנה שעושה כן ע"מ כן אבל כאן שקוצר והתו' קובעת שהקוצר חל דין שכחה מה שייך להתנות שלא יהיה שכחה אטו אדם יכול לקום בבקור ולומר שקם משנתו ע"מ שלא יניח תפילין, כעי"ז הק' האחרונים על המבוארבמשנה ב"ב קכו: שהמתנה ע"מ שלא יירש בני הרי"ז מתנה עמשכ"ב ועי' תפאר"י כאן.